

NÓGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: NO/TFO/216-1/2020.
Ügyintéző: dr. Morvai Csilla
Telefonszám: 32/620-734
E-mail cím: morvai.csilla@nograd.gov.hu

Tárgy: Szakmai segítségnyújtás

Települési Önkormányzat
Polgármestere,
Közös Önkormányzati Hivatal, Polgármesteri Hivatal
Jegyzője részére

Székhelyén

Tisztelt Polgármester Asszony! Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Jegyző Asszony! Tisztelt Jegyző Úr!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény 133. § (1) bekezdése értelmében a kormányhivatal szakmai segítséget nyújt az érintett részére az általa alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben az érintett jogszerező működése céljából.

Fent hivatkozott jogkörben eljárva a szociális tárgykörben alkotott önkormányzati rendeletekkel kapcsolatosan az alábbi szakmai segítséget nyújtom:

A szociális tárgyú önkormányzati rendeletek egyre növekvő számban tartalmaznak olyan rendelkezéseket, amelyek a települési támogatások jogosultsági feltételeként nem határoznak meg jövedelmi és vagyoni viszonyokat. A helyi szabályok jellemzően életkorhoz, lakóhelyhez, a településen életvitelszerűen történő tartózkodáshoz, és egyéb, nem szociális rászorultsági feltételhez kötik a támogatásokhoz történő hozzájutást.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc.tv.) 1. §-ában meghatározott célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok a Szoc.tv.-ben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

A Szoc.tv. 26. §-a szerint a képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A Szoc.tv. 25. § (1) bekezdése szerint a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására, illetve a különös méltánylást érdemlő személyes élethelyzetére figyelemmel

pénzbeli szociális ellátás nyújtható. **Szociális rászorultság esetén** a jogosult számára a (3) bekezdés b) pontja alapján a képviselő-testület – a Szoc.tv.-ben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint – települési támogatást állapít meg a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások körében.

A Szoc.tv. 132. § (4) bekezdés g) pontjában felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa számos határozatában (például: Köf.5.051/2012/6., Köf.5.008/2013/8., Köf.5.051/2014/3., Köf.5.017/2015., Köf.5.019/2015/5., Köf.5.014/2019/3., Köf.5.030/2019/3. számú határozat) foglalkozott a szociális tárgyú önkormányzati jogalkotás felülvizsgálatával.

A Köf.5014/2019/3. számú határozatában rámutatott arra, hogy a rászorultsági elvet figyelmen kívül hagyó helyi szabályozás sehogyan sem értelmezhető összhangban állóként a Szoc.tv.-nek a települési támogatást illetően kifejezetten a szociális rászorultság esetére vonatkoztatott meghatározásával, mi több, azzal kimondottan ellentétes. A Szoc.tv. által intézményesített települési támogatásként tehát az önkormányzat ilyen támogatási tartalmat jogszerűen nem határozhat meg, mert az adott, éppen a felhatalmazó magasabb szintű jogszabállyal ütközik.”

A Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf. 5019/2015/5. számú határozatában elvi élel mondta ki, hogy *„Önkormányzati rendeletben felhatalmazás hiányában nem lehet a szociális támogatás feltételévé tenni nem szociális célú szempontokat.”*

A Köf. 5.030/2019/3. számú határozatában szintén elvi döntésként rögzítette:

„A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által intézményesített települési pénzbeli támogatás önkormányzati rendelettel történő nem szociális szempont szerinti szabályozása ellentétes e törvény 26. §-ában meghatározott rászorultsági elvvel; meghatározott életkor elérése, illetve el nem érése pedig nem tekinthető szociális szempontnak.”

A Kúria a Szoc.tv. hivatkozott rendelkezéseibe ütköző önkormányzati szabályozások törvénysértő voltát megállapította és a törvénysértő rendelkezéseket megsemmisítette.

Fent kifejtettek alapján, **amennyiben a szociális tárgykörben alkotott önkormányzati rendelet szociális rászorultságtól független feltételekhez köti a települési támogatásokat, a képviselő-testület vizsgálja felül az érintett rendelkezéseket és módosítsa/helyezze hatályon kívül azokat. Ennek elmaradása törvényességi felülvizsgálati intézkedés alkalmazását vonja maga után.**

Amennyiben a képviselő-testület szociális rászorultságtól függetlenül kíván támogatást nyújtani, azt - az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva - külön rendeletben teheti meg.

Salgótarján, 2020. október 22.

Tisztelettel:

dr. Szabó Sándor kormány megbízott
névében és megbízásából:

dr. Szabó József
főosztályvezető

NÓGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: NO/TFO/17-37/2021.
Ügyintéző: Kalcsó Diána
Telefon: 32/620-507
E-mail: kalcsó.diana@nograd.gov.hu

Tárgy: Javaslattétel

Oláh Nándorné
Polgármester Asszony útján

Karancsság Község Önkormányzatának
Képviselő-testülete részére

Schirling István
Ságújfalui Közös Önkormányzati Hivatal
Jegyzője részére

Karancsság

Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Képviselő-testület!
Tisztelt Jegyző Úr!

Magyarország Alaptörvényének 34. cikk (4) bekezdése alapján, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 133. § (2) bekezdésében foglalt jogkörben eljárva a **Karancsság Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 5/2015. (II. 27.) számú rendeletének** (a továbbiakban: Rendelet) vizsgálata alapján az alábbi

javaslattal élek:

A Rendelet bevezető része az alábbiak szerint került megfogalmazásra:

„Karancsság Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) a. pont bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132.§ (4) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:”

Magyarország Alaptörvénye a 32. cikk (2) bekezdésében szabályozza, hogy a helyi önkormányzat eredeti vagy származékos jogalkotói hatáskörben, felhatalmazás alapján alkothat rendeletet.

Így a Rendelet bevezető részében az eredeti és a származékos jogalkotói hatáskör együttes megjelölése nem helytálló, a Rendelet esetében a pontos felhatalmazó rendelkezést a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.) 132. § (4) bekezdésének g) pontja tartalmazza.

A Rendelet bevezető része nem tartalmazza a feladatkör megjelölésére vonatkozó jogszabályhelyeket, a feladatkört az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének a) pontja, valamint az Möt. 13. § (1) bekezdésének 8a. pontja tartalmazza.

Hatósági Főosztály
Törvényességi Felügyeleti Osztály

3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. Tel: (32) 620-735, Fax: (32) 620-196, e-mail: torvenyesség@nograd.gov.hu

Felhívom a figyelmét, hogy a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: Jszt.) 36. § (1) bekezdése alapján a szerkezeti egységek növekvő szintjének sorrendjében:

- a) az alpont,
- b) a pont,
- c) a bekezdés,
- d) a szakasz,
- e) az alcím,
- f) a fejezet,
- g) a rész és
- h) a könyv.

Kérem, hogy a rendelet szerkezeti felépítése tekintetében a Jszt. rendelkezéseire fokozott figyelmet fordítson, tekintettel arra, hogy a Rendelet megjelölés nélküli címeket tartalmaz.

A Rendelet számos rendelkezése nincs összhangban a Szoc. tv-ben foglaltakkal.

A Szoc. tv. 1. §-ában meghatározott célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

A Szoc. tv. 25. § (3) bekezdés b) pontja tartalmazza, hogy **szociális rászorultság esetén** a jogosult számára a képviselő-testület - az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint - települési támogatást állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).

A Szoc. tv. 26. §-a kimondja, hogy a képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a **szociálisan rászorultak részére** - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5030/2019/3. számú határozata kimondta, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által intézményesített települési pénzbeli támogatás önkormányzati rendelettel történő **nem szociális szempont szerinti szabályozása ellentétes e törvény 26. §-ában meghatározott rászorultsági elvvel.**

A Rendelet 5. §-a értelmében: *„A képviselő-testület által szabályozott támogatási formákat csak az veheti igénybe, illetve az kaphatja, - nem önhibájából került rossz szociális helyzetbe,
- értékesíthető vagyontárggyal nem rendelkezik,“*

Aki szociális rászorultságára tekintettel jogosult lenne az ellátásra, azon indokkal **nem zárható ki az ellátásból, hogy milyen körülmények vezettek ahhoz, hogy szociálisan rászorulttá vált, valamint azon körülmény, hogy értékesíthető vagyontárggyal rendelkezik, avagy sem, a támogatás megállapításakor figyelembe vett szociális helyzet megállapítása során nyerhet értékelést, önmagában emiatt a jogosult nem zárható ki valamennyi támogatási formából, mivel ezen szabályozás ellentétes a Szoc. tv. 1. §-ában meghatározott céljával.**

Fenti rendelkezés egyebekben gondolatjelekkel megjelölt felsorolást tartalmaz, mely a **Jszt. rendelkezéseiben foglalt szerkezeti egységeknek nem felel meg.**

A Rendelet fent hivatkozott rendelkezése sérti a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdésében foglalt **normavilágosság követelményét is, mivel a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.**

A fenti rendelkezésben foglalt „önhiba”, valamint „értékesíthető vagyontárgy” **fogalmak tisztázásra szorulnak, mivel ezen körülmények vizsgálata csak azok pontos meghatározása esetén lehetséges.**

A Rendelet 7. § (3) bekezdése alapján: *„Települési támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.”*

A hivatkozott rendelkezés szintén a Jat. 2. § (1) bekezdésébe ütközik, ugyanis nem határozza meg a vagyon fogalmát, továbbá mivel a Rendelet nem tartalmaz értelmező rendelkezéseket, ezért **szükséges hivatkozni a Szoc. tv. 4. § (1) bekezdés b) pontjára.**

A **rendkívüli települési támogatás** célja a Szoc. tv. 45. § (3) bekezdése szerint a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek támogatása, így ahhoz nem szükséges egyéb rászorultság (jövedelemhatár) megállapítása, mivel a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet önmagában szociális rászorultságot feltételez, így ahhoz további feltételként **jövedelemhatár megszabása, valamint annak alkalmazásra korlátozása nem áll összhangban az ellátás céljával.**

Javaslom, a rendkívüli települési támogatás egy olyan szegmensének szabályozását, melyhez nem társul jövedelemhatár megszabása.

Továbbá a Rendelet a rendkívüli települési támogatást szabályozó 8. §-a két (3) bekezdést tartalmaz.

A rendkívüli települési támogatás jelöletlen alcím alatt, a 8. § (3) bekezdésében a Rendelet települési támogatást – nem pedig rendkívüli települési támogatást – említi, amikor megállapíthatóságának évi két alkalomra korlátozásáról rendelkezik.

Fentiekre tekintettel **kérem, hogy a jövőben fokozott figyelmet fordítson arra, hogy a szociális tárgykörben alkotott rendelet rendelkezései összhangban álljanak a Szoc. tv. 1. §-ában meghatározott céljával, valamint a Szoc. tv. 26. §-ában foglalt rászorultsági elvvel.**

Továbbá felhívom a figyelmét, hogy valamennyi ellátási forma esetében meg kell határozni a jogosultság feltételeit, az igénybevétel módját, valamint a szociális rászorultsághoz kötöttséget.

Amennyiben az önkormányzat rászorultságtól függetlenül kíván támogatást biztosítani, arra az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése alapján eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva megalkotott rendelet keretében van lehetősége.

A Rendelet fogalomhasználata felülvizsgálatra szorul a tekintetben, hogy az több helyen is segélyt említ, azonban a Szoc. tv. 2015. március 1. napján hatályba lépett módosítása a törvény fogalomhasználatát megváltoztatta és az önkormányzati segélyt a települési támogatás váltotta fel.

A Rendelet a jövedelem igazolásához vállalkozó esetében az illetékes APEH igazolását írja elő.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 87. § (1) bekezdése szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2011. január 1-jével az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal és a Vám- és Pénzügyőrség összeolvadásával jött létre, ezzel egyidejűleg az **Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal és a Vám- és Pénzügyőrség megszűnt.**

A Rendelet több rendelkezése **hivatkozik a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény** (a továbbiakban: Ket.) **rendelkezéseire**, azonban azt, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 2018. január 1. napjával **hatályon kívül helyezte.**

A Rendelet 4. § (3) bekezdése szerint a kérelmet a Rendelet 1. számú mellékletét képező nyomtatványon lehet benyújtani, azonban a Rendelet nem rendelkezik 1. számú melléklettel, az a Nemzeti Jogszabálytárban nem került közzétételre.

Tájékoztatom, hogy a Miniszterelnökség Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkára által kiadott, a fővárosi és megyei kormányhivataloknak a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletével kapcsolatos 2021. évi ellenőrzési munkaterve szerint a kormányhivatal törvényességi felügyeleti jogkörében 2021. január 1. napjától 2021. június 30. napjáig terjedő időszakban vizsgálja a helyi önkormányzatok szociális tárgyú rendeleteit a Szoc. tv. rendelkezéseire figyelemmel.

Az Möt. 133. § (2) bekezdése alapján a kormányhivatal javaslattal élhet az érintett működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozóan. A javaslatot a helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a társulási tanács köteles megtárgyalni és arról döntést hozni. A javaslat elutasításának indokát a helyi önkormányzat, illetve a társulási tanács köteles a kormányhivatallal ismertetni.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012 (VI. 26.) Korm. rendelet 4. § (2) és (3) bekezdése alapján a fővárosi és megyei kormányhivatalnak az érintett működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozó javaslatát a helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a társulási tanács - amennyiben a megkeresés más határidőt nem tartalmaz - a soron következő ülésén köteles megtárgyalni, és arról döntést hozni.

Felhívom a Polgármester Asszony figyelmét, hogy a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 27/2021 (I. 29.) Korm. rendelet 1. §-ában kihirdetett veszélyhelyzetben a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében megállapított jogkörben eljárva az önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja.

A javaslattétellel kapcsolatos döntésről, a javaslat elfogadásáról, esetleges elutasításáról, valamint a javaslat esetleges elutasításának indokáról, továbbá a megtett intézkedésekről (rendelet módosítás)

2021. július 2. napjáig

írásban tájékoztatást kérek.

Salgótarján, 2021. június 1.

Tisztelettel:

dr. Szabó Sándor kormány megbízott
nevében és megbízásából:

Bájanyné Márton Melinda
osztályvezető

